

Успео је да словеначки народни језик обогати, оплемени, да од њега створи уметничку дикцију. Заслуга је његова у толико већа што он словеначки није слушао ни у средњој ни у вишој школи.

И поред свих тих заслуга, требало је да протекне седамнаест година после Прешернове смрти, па да се увиди вредност његове поезије и да му се у историји словеначке књижевности да прво место које му у ствари припада. Дотле му је био претпостављан Јован Весел Косески „песник словеначког политичког препорођаја“, за кога Др. Иван Пријатељ каже да је умео да доведе у склад свој стих са бурним ритмом времена: он је бомбасто и надувено опевао љубав према домовини, династији, католичкој цркви и народној песми. Прешерен је не само „пао у немилост због љубави према жени“ и због свога покрајинског, крањског родољубља, него је био и скоро заборављен. Тек кад је 1866 и 1868 Јосип Стритар својим великим критичким ауторитетом приказао Прешерена и Косеског, видело се да је Прешерен краљ словеначке поезије. Антон Ашкерц, највећи словеначки епски песник, каже доцније за Прешерна да је први јасни дан у словеначкој књижевности и у словеначкој новој мисли уопште. А за д-ра Франа Илешића Прешерен је песник који је на словеначком језику изражавао западну културу.

Помиње се да је Прешерен имао још песама које су изгубљене. Не знамо које су то песме биле; али је ван сваке сумње да нису могле бити лепше од сонета „О, Врбо!“, нежније од песме „Незаконска мати“, виртуозније од „Сонетног Венца“, песама по којима је Прешерен бесмртан.

Фран Левстик.

1831 – 1887.

Ма колико да су нас пре Ослобођења и Уједињења раздвајале политичке прилике, у књижевној историји Словенаца и Срба ипак има додирних тачака. И баш у Бечу, који нас је политички одвајао и духовно одрођавао, васпостављени су односи који су од највећег значаја у југословенској историји књижевности. Ту није само славни Србин Вук Караџић упознао знаменитог Сло-